
A folyóirat elektronikus mellékletében megjelent tanulmányok – 2009

Dr. Kádár Pál ezredes

HM Tervezési és Koordinációs Főosztály, főosztályvezető-helyettes

Megjegyzések az önkéntes tartalékos rendszer felülvizsgálatának margójára

A szerző a honvédelmi miniszter 23/2008. (HK 4.) HM utasítása alapján létrehozott, az önkéntes tartalékos rendszer felülvizsgálatát végző bizottság titkára volt. E minőségében közvetlenül kísérhette figyelemmel azt az elemző és kidolgozó munkát, amelynek célja a Magyar Honvédség önkéntes tartalékos rendszere elmúlt időszakának vizsgálatát célozta. A bizottság az ágazaton belüli szervek bevonásával, a témát jól ismerő neves személyiségek szakmai támogatásával, az érintett munkaadói érdekképviseletek, a kamarák, valamint a társmínisztériumok közreműködésével kialakította azt a javaslatcsomagot, amelyet a Kormány az Országgyűlés elé terjesztett és az OGY 124/2008. (XII. 3.) határozatában a végrehajtó hatalom számára elfogadott. Jelen cikk a vizsgálatot lezáró jelentés adatai alapján készült, ugyanakkor figyelembe veszi a jövőre vonatkozó átfogó javaslatokat is.

Col. Pál Kádár PhD

Deputy Head of Department for Planning and Co-ordination, MoD

Comments on the supervision of the volunteer reservist system

The author of this article – as a secretary of a working group, established by ministerial decision No.23 of 2008, that is responsible for the review – had the opportunity to closely observe the review process. Its main objectives were to analyze the operation of the Hungarian voluntary reservist system and elaborate proposals for the system's development in the interests of the government. The review process was extremely comprehensive and many MoD organizations, other ministries, trade unions and employees' professional chambers were involved in it. Also it was supported by noted professional experts. In the end, several proposals had been elaborated, which were approved by Parliament in parliamentary resolution No. 124 of 2008, marking new tasks for the Government. The present article is based on the conclusions of the summary of that review and gives a short summary about the main proposals concerning the future.

Dr. Hautzinger Gyula nyá. ezredes

Gondolatok egy amerikai bestseller kapcsán

BREMER, PAUL. L.: Az én iraki esztendőm. Küzdelem a jobb jövőért című könyvének ismertetése egy olyan olvasó véleményével, aki a leirt események időszakában Irakban szolgált.

Colonel Gyula Hautzinger (Ret.)

thoughts by the apropos of an american bestseller

BREMER, PAUL. L.: My Year in Iraq. The Struggle to Build a Future of Hope; New York, 2006. Simon & Schuster, 432 p. ISBN 0743273893. The book is presented with the comments and personal opinion of a soldier who served in Iraq at the same critical time.

Dr. Kassai László nyá. ezredes

Ocsovai János nyá. mk. ezredes

A területi katonai igazgatás új szervezeti rendjének kialakítása

A szerzők a területi katonai igazgatás elméleti és gyakorlati kérdéseit és összetevőit elemző - az MHTT 2008. évi pályázatán II. díjat nyert - tanulmányukban bemutatják a területi katonai igazgatás helyét a magyar közigazgatás és a belső katonai igazgatás rendszerében; a hatályos jogszabályok alapján foglalkoznak a területi katonai igazgatás tárgyával, feladataival és szervezeti rendszerével; majd felvázolják a területi katonai igazgatás új rendszerére történő áttérés folyamatát; összegezik az önkéntes haderőrendszerhez igazodó hadkiegészítő parancsnokságok működésével és az új szervezeti struktúrára történő áttérésükkel kapcsolatos tapasztalatokat.

Colonel László Kassai (Ret.)

Eng. Colonel János Ocsovay (Ret.)

Shaping the new organizational scheme of territorial military administration

In the study analyzing the theoretical and practical issues and components of territorial military administration, which was awarded the 2nd prize in the competition of Association of Hungarian Military Science 2008, the Authors present the position of territorial military administration in the structure both of the Hungarian public and military administration; they deal with its subject, tasks and organizational structure based on legal regulations, delineate the process of the conversion to the new scheme, summarize the experience of the function and change-over to the new organization of recruitment agencies fitting the scheme of a volunteer force.

Tóth Csaba Mihály őrnagy, MK KBH kiemelt főreferens

A nemzetbiztonsági szakmai tevékenységhez kötődő törvényi alapelvek, a felügyeleti és ellenőrzési rendszer, valamint a jogorvoslati utak

A nemzetbiztonsági szakmai tevékenységhez kötődő törvényi és szakmai alapelvek különbözőek. A gyorsaság és az időszerűség például nem szerepel a törvényi alapelvek között, habár azok a szakmai alapelvek meghatározó, alapvető fontosságú elemei. A szerző tanulmányában a nemzet-biztonsági szakmai tevékenységgel kapcsolatos, a személyiségi jogokat érintő lehetőségeket tekinti át, továbbá elemzi az e tevékenységre vonatkozó törvényi alapelveket, a felügyelet és az ellenőrzés formáit, valamint a jogorvoslati módokat.

Major Csaba Mihály Tóth

Senior Main Rapporteur, Military Security Agency of the Republic of Hungary

Legal principles, supervision and control system, and legal remedy linked to the professional national security activity

The legal and professional basic principles related to national security professional activities are different. For example, speed or timeliness is not included in the legal basic principles although they are determining elements of fundamental importance of the professional basic principles. In his study the author reviews the issue of the opportunities related to personality rights connected to national security activities, the legal basic principles concerning this activity, the ways of supervision and control, and those of legal remedies.

Dr. Szabó Sándor nyá. mk. ezredes, egyetemi tanár

Speciális műszaki technikai eszközök és felszerelések alkalmazási lehetőségei a katasztrófavédelemben

A katasztrófák elleni hatékony védekezés napjainkra a nemzeti szintű kezelés mellett egyre inkább a különböző nemzetközi szervezetekkel folytatott széleskörű nemzetközi együttműködéssé válik. Felértékelődik és tovább fejlődik a regionális együttműködés a katasztrófák határai elleni védelem területén. Az együttműködés mellett minden ország saját törvényeiben rögzíti a katasztrófavédelemben résztvevők körét és feladatait. Hazánkban a Magyar Honvédség ezirányú feladatát a 2004. évi CV. törvény a honvédelemről és az MH-ról az alábbiak szerint fogalmazza meg: „hozzájárulás a katasztrófavédelmi feladatok megoldásához”. (A tömör megfogalmazás lebontására a honvédelmi miniszter rendeletet adott ki a honvédelmi ágazat katasztrófák elleni védekezésének irányításáról és feladatairól.) Jelen tanulmány szeretné röviden bemutatni a Magyar Honvédség műszaki csapatainál rendszeresített speciális műszaki technikai eszközök és felszerelések alkalmazási lehetőségeit a katasztrófavédelmi feladatok végrehajtása során. (Az MHTT 2008. évi pályázatán I. díjat nyert nagyobb terjedelmű (88 old.) tanulmány rövidített változata.)

Eng. Colonel Sándor Szabó (Ret.) PhD, University teacher

Possibilities of using special engineering-technical devices and equipment in the field of disaster management

Besides national level management, effective protection against disasters is nowadays growing more and more into comprehensive cooperation between various international organizations. Regional cooperation in the field of disaster management is becoming increasingly valuable. Besides cooperation all countries determine the participants and their tasks in disaster management by their own national legislations. In our country the relating missions of Hungarian Defence Forces (HDF) are defined in Act 105 of 2004 on home defence and HDF as follows: "contribution to conducting tasks related to disaster management". In order to specify the brief definition a regulation on the disaster management administration and tasks of home defence was issued by the Minister of Defence. The present study intends to give a brief review of the possibilities of the use of special engineering-technical devices and equipment commissioned in the Hungarian Defence Forces in the field of disaster management.

Mikulás Sándor alezredes, MK KBH kiemelt főreferens

Verseny a legjobb harckocsi címért

1916-tól napjainkig a harckocsik nemzedékei minden háborúban, konfliktusban nyomot hagytak maguk után: az I. és II. világháborúban, a hidegháború időszakában, Közel-Keleten, a Sivatagi Vihar és az Iraki Szabadság hadműveletekben. A szerző tanulmányában - végig kísérve a páncélos fegyvernem fejlődését a kezdettől napjainkig - bemutatja, hogy a harckocsi az idők folyamán hogyan tökéletesedett, miként érték el csúcsteljesítményüket.

Lieutenant Colonel Sándor Mikulás

Senior Main Rapporteur, Military Security Agency of Republic of Hungary

A competitor for the title of the "best main battle tank"

From 1916 to date several generations of armoured vehicles have left their mark in wars and conflicts: in the 1st and 2nd World Wars, in the Cold War era, and in the Middle East during military operations Desert Storm and Iraqi Freedom. The writer of the present study paper - following the evolution of the armoured branch from the beginning till today - shows us the improvement and development of armoured vehicles.

Farkas László nyá. mk alezredes, egyetemi tanársegéd, doktorandusz

Írásanalitika, mint az ember megismerésének módszere

Az írásanalitika az írás különféle, önálló és összefüggő dimenzióival foglalkozik. Ezek alapján vizsgálja az írás keletkezésének korszakához köthető időbeliségét, földrajzi térbeliségét, az ember történelmének, kultúrájának társadalom-földrajzi folyamatait, az írófelületet, az íróeszközök jellemző sajátosságait és a készítőjéhez kapcsolódó pszichés, anatómiai, „genetikai” vetületeket. Az írásanalitika földrajzi, katonaföldrajzi kapcsolódási pontja a nyelv, hiszen az írás a nyelv megjelenési formája, mondanivalónk rögzítése látható jelekkel, időbeli és földrajzi távolságok áthidalására és sok más célból. Magyarországon ma még nem túlságosan népszerű az írásanalitika és az emberek elég keveset is tudnak róla. Még nincs képzett írásanalitikus, viszont a tervek szerint 2010 tavaszán fejezi be tanulmányait az első írásanalitikusi tancsoport a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetemen, akik között a néhány kezdő szakember mellett az ország legjobb és legismertebb írásszakértőit, grafológusait is megtalálhatjuk.

Eng. Lieutenant Colonel László Farkas (Ret.)

Assistant Professor Univ., PhD student

Writing analysis as the method of recognition of a person

Writing is the most adequate idiosyncrasy of a human being therefore researches regarding that show several dimensions. The beginnings of writing have temporality, geographical locality; psychic, anatomical and genetic projections and characteristics of the writing-case and tools. Those well-known disciplines like palaeography, graphology, script identification, script geography and script analysis study the writing. Thereinafter script analysis – which has been taught at a specialized postgraduate course at the Zrínyi Miklós National Defense University since 2008 – has the main role.

Kiss Álmos Péter a ZMNE doktorandusza

Átvihetők-e az aszimmetrikus hadviselés tapasztalatai?

A jelentős nemzetbiztonsági fenyegetésnek tekintett terrorizmus valójában csak az aszimmetrikus hadviselés számtalan eszközének egyike. A nyugati biztonsági erők rendelkeznek némi tapasztalattal az aszimmetrikus hadviselésben. Ázsiában és más távoli hadszíntereken szolgáló expedíciós erők további tapasztalatokat gyűjtenek. A növekvő társadalmi, gazdasági és politikai feszültségek következtében sem Európa, sem Magyarország nem fogja elkerülni az aszimmetrikus konfliktusokat. Ezek megoldása során a más hadszíntereken szerzett tapasztalatok – mint a brit, a rhodesiai és az indiai fegyveres erők teljesítményei mutatják – csak nagyon korlátozott mértékben alkalmazhatóak.

Álmos Péter Kiss, PhD student of Zrínyi Miklós National Defence University

Is it possible to transfer lessons learned in asymmetric warfare?

Terrorism is regarded as a significant national security threat. In reality, terrorism is just one of the many tools available to asymmetric warfare actors. Western security forces have some experience in asymmetric warfare, and their expeditionary forces in Asia and other remote theatres are gaining further current experience. Due to growing social, economic and political tensions, neither Europe nor Hungary will be able to avoid asymmetric conflicts. As the performance of British, Rhodesian and Indian armed forces shows, in the resolution of these conflicts experience gained in other theatres is of very limited use.

Magyar Ildikó százados

a ZMNE EEO személyügyi főtisztje

A káderképzés alapelvei a magyar néphadseregben az 1975-80-as években

A szerző kísérletet tesz – a szélesebb közvélemény előtt kevésbé ismert, ugyanakkor rendkívül fontos – az 1970-80-as években napvilágot látott káderképzési alapelvek bemutatására, valamint arra, hogy az előjárók miként ítélték meg ennek a gyakorlati életbe ültetését. Ebből kitűnik, hogy a Magyar Néphadsereg, illetve a tisztképzés korszerűsítésének szükségleteivel összhangban álló, igényes és a gyakorlatban jól használható előmeneteli rendszer született, amit azonnal alkalmaztak a ZMKA minősítési tevékenységében is.

Captain Ildikó Magyar, Senior Officer, Human Resources Department of Zrínyi Miklós National Defence University

Basic principles of cadre education in the hungarian people's army from 1975 to the late 1980s

The author introduces the staff training principles, less known for the wider public but otherwise extremely important, that came to light in the 1970s and 80s. There is also an attempt made at presenting the superiors' attitude to put these principles into practice. The study paper makes it clear that the Hungarian People's Army in line with the requirements of modernisation in officers' training created a career system of a high standard, which could make good use in further practice. That system was immediately applied at ZM Military Academy in its qualification process.

Vogel Dávid a ZMNE doktorandusza

Bolívia: Az indiánok és a koka földje

„Bolivianos el hado propicio
coronó mestros votos y anhelo
es ya libre, ya libre este suelo,
ya cesó su servil condición. {...}”

A mottóul választott strófa Bolívia Himnuszának1kezdő gondolata, mely szabad fordításban így szól: „Bolíviaiak, kedvező végzet koronázta eskünk és vágyakozásaink, e föld szabad, szolgárotok véget ért.” José Ignacio de Sanjinés verse nem is ragadhatta volna meg jobban a latin-amerikai ország több évezredes, viszályokkal és háborúskodással terhelt történelmét. A dolgozatban a szerző ezt a történelmi utat mutatja be, kiegészítve a ma Bolíviájának közigazgatási, államszervezési és gazdasági alrendszeireinek ismertetésével.

Dávid Vogel

Bolivia: Land of American indians and coca

The verse chosen as motto is the initial idea of the national anthem of Bolivia, in a loose translation it says: „Bolivians, fortunate destiny topped our oath and yearning, this land is free, your servant being is terminated.” The poem of José Ignacio de Sanjinés could not capture in a better way the millennial history of the Latin American country that is burden with conflicts and wars. In this essay I present this historical way, completed with the demonstration of sub systems of administration, state organization and economy.

Dr. Kádár Pál, HM Tervezési és Koordinációs Főosztály főosztályvezető-helyettes
A Magyar Honvédség irányításának és vezetésének időszerű jogi és igazgatási problémái – Gondolatok egy doktori értekezés kapcsán

A szerző a közelmúltban védte meg PhD dolgozatát a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem Hadtudományi Doktori Iskolájában a fenti címmel. A többéves kutatómunka eredményeként készült doktori értekezés a Magyar Honvédség működés-irányításának alapvető kereteit elemzi és mutat rá a jogi szabályozási környezet koherencia-zavaraira. Jelen cikk a PhD értekezés tartalmi összefoglalója alapján készült, amely a kutatómunka legfontosabb megállapításait tartalmazza a Magyar Honvédség irányítási és felső szintű vezetési rendszere kapcsán.

Col. Pál Kádár PhD, Deputy Head of Department for Planning and Co-ordination, MoD
Current Legal and Management Problems of the Hungarian Defence Forces' Command and Control – thoughts based on a PhD thesis

The author of the present article has recently defended his PhD thesis, titled above, at the Doctoral School of Military Sciences of the Zrínyi Miklós National Defence University. The dissertation, which is a 'final product' of a several-year-long research process, provides us with an analysis about the operation of command and control of the Hungarian Defence Forces and points out to the problems in coherency related to the regulatory environment. This article is based on the Summary of the thesis that outlines the main results and proposals of the scientific work regarding the Hungarian Defence Forces' high level command and control system.

Prof. dr. Bukovics István nyá. tü. mk. vezérőrnagy,
dr. Padányi József mk. ezredes, az MTA doktora

Az éghajlatváltozás biztonsági kérdései

Az éghajlatváltozás biztonságpolitikai vizsgálata kezdeti szakaszban van, ami részben azzal magyarázható, hogy rendkívül komplex, nagy bizonytalansággal rendelkező rendszerről van szó, amely ráadásul szoros kölcsönhatásban van egy másik, szintén folyamatosan változó nagy rendszerrel, a társadalommal. Másrészt, az éghajlatváltozásnak vannak ismert és még fel nem tárt kockázatai is. Mindezeket a tudomány igyekszik megvizsgálni, döntési pontokat javasolni a politikának és a szakpolitikusoknak. Ebben a cikkben a szerzők egyrészt felvillantják az éghajlatváltozás hatásait a katonai erő mindennapjaira, másrészt, felhasználva és továbbfejlesztve az eddigi, ebben a témában született kutatási eredményeket, felvázolják a klimatikus extrémítások okozta hármass (katona, állam, klímaváltozás) konfliktuselméletét.

Art. Eng. Major General István Bukovics (Ret.) Prof. PhD
Eng. Colonel József Padányi PhD, Doctor of Hungarian Academy of Sciences
Security issues of climate change

The examination of climate change in an aspect of security policy is in its first phase. It is due to the fact that it is an enormous, complex, and highly uncertain system which is in a close interaction with another, also constantly changing great system: society. On the other hand climate change has well-known and until now unknown risks. Science aims to reveal all those risks and to recommend points for decision-making both for policy and specialized politicians. In the article on the one hand the authors try to present the effects of climate change for everyday actions of the military; on the other hand they show the tri-conflict theory of climatic extremities (military, state, and climate change), using and developing the research findings of this topic.

Dr. Lits Gábor nyá. alezredes, a hadtudomány kandidátusa

Velence ostroma 1849* – Az első légitámadás a világon

150 évvel ezelőtt, 1849. július 2-án hajtották végre az első légitámadást a világon. A történelmi keret az 1848-as forradalmak utolsó szakasza képezte. A célterület Velence volt, amelyet a k.u.k. hadsereg a szárazföld és a víz felől is teljesen körülfogott. A szerző korabeli helyzet felvázolása után leírja a Velence elleni támadást kiváltó okokat, az ostrom előkészületeit és lefolyását, majd összegezi tanulságait. A tanulmányban bemutatja a légitámadásban alkalmazott új eszközöket is, a léggömb-bombát és annak későbbi, a második világháborúban alkalmazott változatát.

Lieutenant Colonel Gábor Lits (Ret.) PhD, Candidate in Military Science

The siege of Venice, 1849 – The first air assault of the world

2nd July 1849 saw the first air assault of the world executed, 150 years ago. Its historical background was provided by the last events of the revolutions of 1848. The target was Venice, completely encircled on land and sea by the Imperial and Royal Austro-Hungarian Forces. After presenting the contemporary situation the author describes the reasons of the offensive on Venice, the preparations and process of the siege, then he summarizes its lessons learned. In the study paper he also presents the new equipment implemented during the air assault, the balloon-bomb and its later version used during the Second World War.